

Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec

Domov seniorů Jindřichův Hradec

Vám představuje

Projekt: Okolo Hradce II.

CIKAR – KARDAŠOVA ŘEČICE - MNICH

*... naplánovali jsme trasu a vydali jsme se na další
poznávací výlet ...*

Naším prvním cílem byla BIOFARMA v osadě CIKAR. Na farmě jsme měli možnost vidět koně, ovečky, krávy ... Informace a vlastně i takovou výpravnou prohlídku nám poskytla jedna hodná paní, která v osadě žije a na farmě i pracuje.

BIOFARMA ZELENÝ DVŮR

O nás

Biofarma Zelený Dvůr se nachází na okraji Prahy 9 - v Dolních Počernicích, kde pěstujeme biozeleninu a v jižních Čechách v osadě **Cikar**, kde chováme zvířata a pěstujeme obilí a brambory.

Působení naší firmy v této lokalitě začalo v roce 2004, kdy jsme na zahradu, celkem asi 1 ha, pořídili pár ovcí plemene Suffolk. Po roce přibýlo pár jehňátek a stádečko se od té doby rozrostlo a přestěhovalo do jižních Čech. Na zahradě u nás pěstujeme klasickou kuchyňskou zeleninu,

rajčata, papriky, bylinky, květiny, dýně a topinambury. Postupně jsme zmladili ovocný sad a vysadili několik dalších ovocných stromků a keřů. Již v historii zde byly vhodné podmínky pro pěstování vinné révy, takže se pyšníme malou cca 0,1 ha vinicí, kterou se budeme snažit dále rozšiřovat. Tyto produkty máme pouze pro vlastní spotřebu.

V roce 2004 jsme na naší farmě začali provádět první přípravy pro chov ovcí a skotu. První stádo čítalo kolem 30 kusů bahnic, 2 plemenných beranů masného plemene Suffolk, 10 ks jaloviček plemene Highland z Rokytnice v Jizerských horách a 1 ks plemenného býčka ze Šumavy. Jedná se o skotský náhorní skot, velice odolné původní plemeno, s vynikajícím masem připomínajícím zvěřinu.

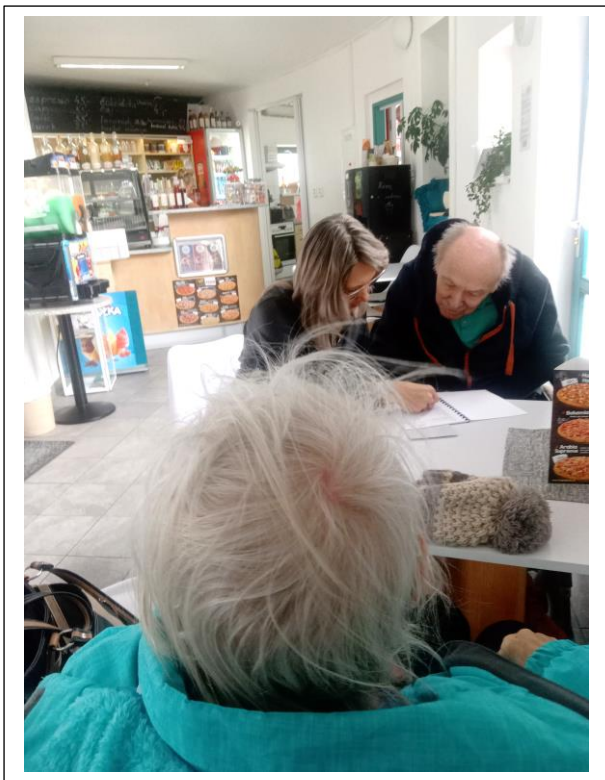
V roce 2009 v červnu jsme chov skotu rozšířili o 11 černých jalovic plemene Aberdeen Angus z Havlíčkova Brodu, ke kterým jsme pořídili i plemenného býčka Aberdeen Angus z Těšenova. S postupným narůstáním stád řešíme oplocení pastvin a přípravu zimovišť pro jednotlivá stáda.

Od roku 2007 jsme se s celou farmou přihlásili k ekologickému hospodaření ([KEZ](#)), postupně jsme začali zpracovávat námi vyprodukovaná zvířata a nabízíme je zájemcům z okolí naší farmy a z Prahy.

Od roku 2008 jsme také členem Svazu ProBio.

*Druhou naši zastávkou byla Kardašova Řečice.
Prošli jsme si náměstí a pak už naše kroky
směřovaly do cukrárny. Objednali jsme si kafičko,
výborný medovník a také jsme ochutnali točenou
zmrzlinu.*

... moc nám chutnalo 😊 ...

Poslední naší zastávkou byla malá vesnička Mnich, která má velice zajímavou historii. S její historií vás seznámíme níže, ale nejprve pár našich fotografií:

Mnich

Mnich je malá vesnička ležící asi tři kilometry od Kardašovy Řečice. Leží na samém okraji CHKO Třeboňsko v klidné krásné krajině lesů a rybníků. Pojednání o historii této malebné vesničky naleznete v samostatném menu této sekce a aktuální informace v menu následujícím ... Na úvod tedy jen několik fotografií uvozujících tuto malebnou jihočeskou vesnici.

Mnich v průběhu staletí

Určit přesně dobu založení vsi Mnichu nelze, ale je možné vycházet logicky z dějin vývoje osídlení zdejšího kraje v době tzv. kolonizace pohraničního lesa. Tuto oblast při jižní hranici Čech dostali od krále lénem Vítkovci, kteří kraj od počátku 13. století postupně osídlovali převážně německým obyvatelstvem. Mýcením lesa a kultivací půdy vznikala postupně krajina, tak jak ji známe dnes. Vesnice Mnich, rozprostřená po úbočích údolí Ratmírovského potoka, vznikla pravděpodobně někdy v první polovině 13. století při jedné ze dvou starých zemských cest z centra Čech do Rakous (procházejících krajem nejméně od 10. století), jenž zhruba od Tábora směřovala na dnešní Tučapy, Samosoly, kolem Pluhova Žďáru na Klenov, Plasnou, Mnich v roce 1902, Ratiboř, Stráž nad Nežárkou a dále k zemské hranici někde u Nové Bystřice. Druhá rakouská cesta vedla podle levého toku Lužnice, pod Dráchovem brodem přecházela na druhou stranu a pokračovala na jih do Vitorazska. Tyto dvě cesty křižovala později cesta, která spojovala Týn nad Vltavou a Jindřichův Hradec. Od Týna nad Vltavou mířila k Dráchovu, od brodu pod Dráchovem pak vedla místy, kde se dnes nacházejí obce Řípec, Zlukov, Vřesná, Nítovice jižně od Kardašovy Řečice brodem přes potok Řečici, dál přes les Babky do Mnichu, v lese Kornici uhýbala na sv. Barboru a přes Děbolín k Jindřichovu Hradci. Jaromír Hrubý v Místopisu Řečice Kardašovy nazývá tuto cestu od Dráchova cestou královskou. Staré obchodní cesty hlídaly a udržovaly strážní hlídky, při jejichž obydlích, či v blízkém okolí mnohem později vznikaly jmenované obce. Název vsi Mnich byl asi odvozen ze skutečnosti, že nedaleko odtud měl svou poustevnu mnich, konající v raných křesťanských dobách duchovní službu pro nejbližší okolí. Místní lidé mají ve zvyku říkat Mich, v Michu, do Michu, což má zase původ v němčině. V historických německy psaných dokumentech najdeme Mnich psán jako Michles, a nutno vzít i v úvahu, že nejméně do konce 19. století zde měla své místo i němčina mluvená. Ale vraťme se opět k mnichovi. Při poustevně byl později založen kostel sv. Barbory, jako filiální kostel řečické fary a farníci z Mnichu tu po určitý čas odváděli desátek, tedy dávku peněžní či naturální, sloužící mnichu k obživě. V 17. a 18. století už využívali sv. Barboru hradečtí jezuité, kteří tu pořádali slavné poutě. To jim zatrhl císař Josef II., který jak jezuity, tak poutě nesnášel a kostel nechal odsvětit. Koncem 19. století nechali hradečtí Černínové vedle kostela postavit myslivnu a kostel sloužil praktickým účelům lesní správy. Barbora se pak stala i oblíbeným výletním místem turistů. Po roce 1945 připadla státním lesům a dnes je v soukromých rukou. (odsvěcený kostel sv. Barbory v r. 2014) Nejstarší známý písemně doložený vladyka Kabát ze Mnichu žil v první polovině 14. století. K roku 1354 je zaznamenán Jan ze Mnichu, k r. 1383 Jan (Ješek) Smrčka ze Mnichu, 1428

Jan Klarek ze Mnichu, 1450 Vícemil z Jetřichovic a jeho syn Hynek. Protože poslední majitel nezanechal potomky, připadl Mnich jako odúmrtí králi Jiříkovi z Poděbrad, který ves udělil nejvyššímu sudímu českého království, Jetřichovi z Janovic a Chlumce. Po jeho smrti král Vladislav Jagelonský přenechal ves v roce 1472 Jencovi z Janovic a z Petršpurka. Majitelé vsi Mnichu zde mívali tvrz, která stávala, jak se traduje, v místě bývalého Viturkova statku, čp.1. Kolem tvrze vznikla nejstarší část vsi. V roce 1821 zde byla postavena kaple zasvěcená Panně Marii. Některé jednotlivé usedlosti byly koncem 15. století v držení různých pánů - z Drahoa, Vřesné, Stráže, jimž sedláci odváděli povinné platy. Druhou stranu Ratmírovského potoka, protékajícího vsí, osídlili na svých pozemcích hradečtí páni. Tento stav trval až do konce 15. století, kdy Jindřich IV. z Hradce odkoupil stranu kolem dnešní kapličky a obě části spojil. Po dalších dvou letech bylo při dědickém řízení po smrti posledního hradeckého pána z rodu Slavatů vyčleněno samostatné řečické panství jako věno hraběnky Marie Markéty, provdané Götzové a Mnich byl poté jeho součástí. V roce 1654 je v Mnichu zapsáno 12 sedláků, 2 chalupníci a cikarský (původně cvikarský) mlýn. V roce 1698 prodal Matěj Cvikar mlýn řečické vrchnosti, která na jeho pozemcích zřídila poplužní dvůr a mlýn pronajala. V roce 1722 jsou v Mnichu sedláci Václav Hamr, Pavel Holý, Pavel Plosl, Jan Poulek, Matěj Mikeš, Pavel Viturka, Jiří Nedoma, Kašpar Kotraba, Jakub Hroch, Pavel Buchta, Jakub Barták, Vavřina Zoch, Tomáš Sláma, Jiří Vraný, Alžběta Lafarová a domkáři Václav Kadlec, Anna Podhrázská, Matěj Ták a Vojtěch Holý. Ze soupisu poddaných Velkostatku Kardašova Řečice, uloženého ve Státním oblastním archivu v Třeboni, lze zjistit následující údaje k roku 1847, vztahující se k Mnichu: sedláků 14 chalupníků 15 domkáři 4 hájovny obecní kovárna 1 chudobinec 1 cihelna 1 Holenský dvůr počet obyvatel celkem 382 z toho na Holen. dvoře 27 v hájovnách 19. Překvapivě vysoký počet obyvatel Mnichu v polovině 19. století byl pravděpodobně nejvyšší v jeho historii, dále už jen klesal. Rok 1850 přinesl konec poddanství a konec vrchnostenské správy, začala nová éra státní správy, s dělením na kraje, okresy a obce, které si od roku 1861 volí obecní výbory, zavedeno je domovské právo. I obyvatelé Mnichu jsou svými vlastními pány. Nahlédněme nyní do Kroniky obce Mnichu, psané od roku 1923, která na úvod zaznamenává zpětně několik pozoruhodných událostí, jež se odehrály v průběhu 19. století. V roce 1825 postihl Mnich velký požár, při němž shořely všechny domy, kromě č. 24, 25 a 26. Ohnisko požáru bylo v domě č. 16, kde hospodyně smažila ryby, vznícený omastek jí vyletěl komínem a zapálil doškovou střechu. Tři domy, kterým se požár v roce 1825 vyhnul, vyhořely krátce nato a hned dvakrát za sebou. V letech 1831, 1832 a 1833. Další požáry menšího rozsahu postihly Mnich v letech 1897, 1898, 1904 a 1908. Rok 1853

je připomínán ve zdejší kraji kvůli ničivým povodním. Obecní kronika Pluhova Žďáru popisuje povodeň, která způsobila stržení hráze rybníka Kacíře a zatopení mlýna pod ním. Jde pravděpodobně o stejnou mimořádně prudkou bouři, popsanou i v kronice obce Mnichu, kdy se od Ratmírova přivalilo velké množství vody, beroucí zem z polí, rybník Okrouhlý přetékal a voda se valila dál do rybníka Návesníku, jehož hráz nevydržela tlak vody a rozvalila se. Voda zaplavila dům č.13 až po střechu a úplně ho zdemolovala. S pomocí sousedů pak tehdejší majitel stavěl dům nový. Další události zpětně zapsané v kronice jsou spojeny až s rokem 1914 a začátkem první světové války. Z Mnichu je mobilizováno dvaadvacet mužů, při dalších odvozech odchází na bojiště ještě dalších třiadvacet. Doma zůstávají jen starci, ženy a děti. Rekviziční zátahy během války je připravují o živobytí, lidé ukrývají poslední zásoby v jamách v okolních lesích. Jména těch, kteří se z války nevrátili, jsou zachována na pomníku padlým, který v roce 1920 věnovala rodina Sinerova z č. 20. Obec zřídila kolem pomníku zahrádku a vysadila zde čtyři lípy a další dvě u kapličky. Mnich byl po vzniku Československé republiky v roce 1918 spojen s Plasnou a obě obce měly při prvních volbách 15.6.1919 společnou kandidátku. Hned po volbách však obě obce žádaly Ministerstvo vnitra o rozdělení, čemuž bylo vyhověno 15.2.1920. První zastupitelstvo v Mnichu po nových volbách bylo 12ti členné, starostou byl zvolen Jakub Prokeš z č.17. V tomto roce zde bylo evidováno 41 domů, z toho statků a chalup 38, chudobinec a dva strážní domky při železniční trati. V roce 1923 byl František Kulha zvolen kronikářem a začal psát kroniku obce Mnich, obec také založila knihovnu, jejímž knihovníkem se stal Karel Víturka z č.3. Při pozemkové reformě v roce 1923 došlo ke konfiskaci části šlechtické zemědělské půdy. Hospodáři v Mnichu, zvláště chalupníci, kteří měli malou výměru polí, si polepšili z pozemků, vyvedených z evidence panského dvora v Kardašově Řečici a Holenského dvora. O rok později zakládají zdejší hospodáři Družstvo pro rozvod elektrické energie a již 25. října 1926 je slavnostně zapnuto osvětlení obce. Během 20. let se v Mnichu hodně stavělo, přestavovalo, modernizovalo, což pokračovalo i po hospodářské krizi ve 30. letech. První vodovod měli v roce 1929 v domech č.1 a č.19. Tento rok a pak zvláště roku 1930 bylo veliké sucho, kdy od května do podzimu vůbec nepršelo. Koncem listopadu přišla silná vichřice, která vyvrátila mnoho stromů, a začátkem prosince pak napadlo velké množství sněhu, jenž způsobil polomy v lesích. V roce 1936 byla z odkazu zemřelé paní Marie Hamrové opravena kaplička a její okolí nově upraveno. Strmý svah byl vyrovnán navážkou země a kolem kapličky vysázeny stromy. Ke 100. a 90. výročí narození zdejších rodáků, bratrů Václava (1836) a Jana (1846) Nedomových, novinářů, spojených s deníkem Národní politika, odhalila obec na jejich rodném domě č.24 pamětní desku. Téhož roku zemřel dlouholetý

starosta Mnichu Jakub Prokeš a jeho nástupcem se stal Ludvík Dvořák z č.11, náměstkem Karel Viturka, oba potvrzeni ve funkcích při řádných volbách v roce 1938. Vyhrocuje se situace v Sudetech a 21. května 1938 je vyhlášena mobilizace na posílení ochrany státních hranic. Německý říšský kancléř Adolf Hitler v září vnutí Československu mnichovský diktát. V Mnichu je 29. září ubytována švadrona dragounů z Pardubic na ochranu českého obyvatelstva před vzbouřenci z blízkých německých vesnic. Studnice, Velký Ratmírov, Děbolín tvoří německou enklávu mezi Kardašovou Řečí a Jindřichovým Hradcem. Obyvatelé Mnichu, aby se dostali k některým svým pozemkům, musejí žádat o vystavení pasu pro malý pohraniční styk. V březnu 1939 přichází okupace celého českého území, vzniká Protektorát Čechy a Morava a Slováci získávají samostatnost ve svém Slovenském štátu. Na veřejnosti se objeví dvojjazyčné nápisy, Vlaková zastávka Mnich, zřízená v prosinci 1938. Dnes má pouze nástupiště. Na silnicích se začne jezdit vpravo. Od listopadu 1939 jsou zavedeny potravinové lístky, později přibudou i přidělové poukázky na šaty a obuv. Během války jsou obecní kroniky v úschově na Okresním úřadu v Třeboni, kroniku Mnichu dopisuje další kronikář, Josef Hanus, z vlastních poznámek až 12 po válce. Zapiše například i to, že v prosinci 1940 napadlo veliké množství sněhu, který vydržel až do konce dubna, a také že v roce 1942 byl v Mnichu založen Sbor dobrovolných hasičů. A blíží se konec války, několik občanů je povoláno ke kopání zákopů k Olomouci a do Dolního Rakouska. Němečtí vojáci, kteří se chodí cvičit v ostré střelbě v lese „u Zemanky“ prosí ve vesnici o chleba. Na jaře 1945 přes Mnich ustupují Němci na západ, 15. dubna 1945 sem dorazí vojsko SS, k občanům se Němci chovají slušně, zajímají je jen zprávy zahraničního rozhlasu o dění na frontách. Ukáže se, že plukovníkova žena pochází z německé větve rodu Paarů, příbuzné s bývalými majiteli bývalého řečického panství. Konec války je za dveřmi. V květnu 1946 jsou první poválečné volby do poslanecké sněmovny. Jak proběhly volby v Mnichu? Rozdělení hlasů vypadalo takto: komunisté 72 hlasů, lidovci 48 hlasů, sociální demokraté 9 hlasů, národní socialisté 6 hlasů. Podle poměru hlasů se změnily i poměry v místní samosprávě. Zastupitelů za KSČ bylo sedm, za ČSL čtyři a za ČSSD jeden. Zima 1946 - 1947 přinesla velkou sněhovou kalamitu a po ní velké sucho, kdy prvně zapršelo až koncem léta. Vše, tráva i obilí, uschlo, až otavy trochu narostly. Na podzim se znovu selo, nebylo čím krmit. Po únoru 1948 přichází složité a těžké období nejen pro zemědělce. Tlak na uskutečnění kolektivizace sílí. V roce 1951 je založeno menšinové jednotné zemědělské družstvo pouze z členů KSČ. V roce 1952 (cituji zápis v kronice) „došlo k likvidaci hospodářství, patřícího Josefu Viturkovi pro neplnění předepsaných dodávkových povinností“. Josef Viturka byl uvězněn, jeho majetek zabaven a rodina vystěhována. Tento

monstrproces „pobídl“ ostatní zemědělce, aby podali přihlášky do JZD. Vedení družstva pak provedlo (opět citace z kroniky) „hospodářsko-technickou úpravu půdy“, neboli kvalitní pozemky zabralo družstvo, ty horší rozdělilo nečlenům. Pod tíhou nastavených dodávek podává v roce 1956 pět dalších sedláků přihlášku do JZD, posledních šest po návštěvě „přesvědčovací brigády“ vstupuje do JZD Svornost v roce 1958. 13 V roce 1961 dochází ke slučování obcí a také JZD do větších celků. Samospráva MNV a vedení JZD přechází do spádové obce, Kardašovy Řečice. Z Mnichu se stává osada s šestičlenným občanským výborem. V roce 1976 se centralizace ještě utuží, když se připojí i JZD Rozhled se sídlem v Pleších. Vzniká nová organizace JZD Rozhled se sídlem v Kardašově Řečici a řečický MNV zastřešuje správu všech spojených obcí, což jsou Mnich, Řehořinky, Nítovice, Pleše, Újezdec, Doňov, Záhoří, Višňová a Lhota. V roce 1979 je v Mnichu 137 stálých obyvatel. V roce 1980 započalo bourání zchátralých, neudržovaných budov bývalého Viturkova statku. Suť odvezena, krovy spáleny, přežila jen stodola, jako poslední memento. Velké dějiny přemílají osudy lidí, kteří se v každé době musejí vyrovnávat s životní realitou. Někdo se jí přizpůsobí víc, jiný méně, někdo trvá na svých postojích a nemívá lehký život. Čas nad vším rozestírá závoj zapomínání, ostré hrany vin i křivd otupuje, neboť člověk má tendenci nepříjemné věci z vědomí vytěšňovat. Vytěšnit je však nedokázala dcera Josefa Viturky Milada Pittnerová, která své vzpomínky literárně ztvárnila v knize Šťastné zítřky. Po roce 1989 se život u nás začal vracet k normálním poměrům. Ač doba přináší jiné těžkosti, než jsme prožívali dříve, máme svobodu rozhodování a nikdo nemusí předstírat jiné postoje, než má ve skutečnosti. Doba je těžší o to, že jsme nuceni spoléhat se především sami na sebe a to někteří nemohou unést. Jisté almužně by dávali přednost před vlastním nejistým úsilím. Nová doba opět jinak zamíchala kartami nás hráčů o vlastní život, ale nikdo nemůže popřít, že naše města, obce, vesnice v posledních letech rozkvetly a zkrásněly, a to také o něčem vypovídá. Zle se nám až snad na výjimky rozhodně nedaří. Dnes si v Mnichu, administrativně spojeném s Kardašovou Řečicí, opět hospodaří každý sám za sebe. Obyvatel ubývá, těch stálých je jen kolem osmdesáti, mnozí mladí odcházejí za snadnějším živobytím, za lepší příležitostí. Z mnohých domů jsou dnes rekreační chalupy. Přesto obec na první pohled jen kvete. Chalupy září pěknými fasádami, obec je úhledná a především žije, žije pospolitě, obnovuje staré tradice. Místní hasiči se ujímají společenského života, organizují společenské zábavy, masopustní průvody, soutěže, věnují čas i dětem. Vánoční setkání u nazdobeného stromku před kapličkou s koledami a sousedským popovídáním bývá završením roku. Zdena Maršíková Prameny: Soupis poddaných Velkostatku Kardašova Řečice 1847 – 1850 (digitální archiv

SOA Třeboň) Kronika obce Mnichu Jaromír Hrubý - Řečice Kardašova a bývalé
panství řečické Janík, Hledíková, Dobeš - Dějiny správy v českých zemích
Obecní kronika Pluhova Žďáru

Zdroj: <https://www.kardasova-recice.cz/>

Výlet byl moc zajímavý a moc se nám líbil.

Už se těšíme na další 😊.